

Poznań, dnia 31 marca 2022 r.

**Dyrektor Izby Administracji
Skarbowej w Poznaniu**

UNP: 3001-22-045347

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.24.2021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3030 Urząd Skarbowy w Śremie ul. Wojska Polskiego 12, 63 – 100 Śrem	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pan Krzysztof Cugier	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Upoważnienie nr 45/2021 z 18 listopada 2021 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 2/2021.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
Justyna Tracz – główny ekspert skarbowy.	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Justyna Tracz – główny ekspert skarbowy.
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	22 listopada 2021 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	31 grudnia 2021 r.

Krajowa Administracja
Skarbowa

Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Realizacja zwrotów nadpłat podatku z zeznań rocznych PIT.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Pobór i egzekucja.	
Cel kontroli	
Ocena działalności prowadzonej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w zakresie realizacji zwrotów nadpłat podatku z zeznań rocznych PIT. Ocena terminowości, zgodności danych wynikających z deklaracji podatkowej dotyczącej kwoty nadpłaty oraz prawidłowości dokonania zwrotu nadpłaty.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

1. Uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru

W kontrolowanym zakresie Naczelnik Urzędu Skarbowego w Śremie wprowadził do stosowania wewnętrzną procedurę postępowania nr 10/2015 z 1 kwietnia 2015 r w sprawie poborów podatków i dystrybucji – procedura utraciła moc 31 grudnia 2020 r.

Na podstawie wyjaśnienia kierownika Referatu Rachunkowości schemat działania komórki w przypadku postępowania ze zwrotami z nadpłat przedstawia się następująco:

Pracownik Referatu Rachunkowości w oparciu o „raport o złożonych dokumentach wymiaru” wg daty wpływu dokumentów weryfikuje zeznania:

- przed zleceniem przelewu z centralnej karty kontowej podatnika, pracownik komórki rachunkowości na podstawie danych zawartych w formularzu zeznania (korekty) złożonego w formie papierowej potwierdza zgodność kwoty nadpłaty z kwotą odpisu zaksięgowanego na karcie kontowej podatnika,
- w przypadku zeznań, w których podatnik wykazał zaliczki wpłacone samodzielnie, pracownik komórki rachunkowości przeprowadza weryfikację zgodności tych zaliczek

między kwotami zaksięgowanymi na centralnej karcie kontowej a wykazanymi w zeznaniu podatkowym. W sytuacji braku zgodności zaliczek pracownik Referatu Rachunkowości podejmuje niezwłocznie czynności wyjaśniające w celu zapewnienia realizacji zwrotów nadpłat w ustawowym terminie oraz na karcie kontowej podatnika modyfikuje pozycję przypisu ustawiając flagę BD,

- przed zleceniem przelewu z centralnej karty kontowej podatnika, pracownik Referatu Rachunkowości sprawdza stan zaległości podatkowych we wszystkich systemach księgowych (Poltax2B Plus, Scentralizowany System Poboru, ZEFIR2) i ustala, czy dla podatnika istnieją wnioski o przeksięgowanie nadpłaty na poczet innych zobowiązań lub ważne zajęcia wierzytelności. W przypadku nieuregulowanych w terminach płatności zaliczek drukowana jest z Ewidencji „karta weryfikacji deklaracji rocznej w zakresie zgodności wpłaconych zaliczek miesięcznych”, na podstawie której pracownik Działu Obsługi Bezpośredniej i Postępowania Podatkowego wprowadza dokument ZOB-D,
- w przypadku zeznań (korekt) złożonych wspólnie przez małżonków, pracownik Referatu Rachunkowości dokonuje czynności weryfikacyjnych analogicznie jak w stosunku do podatnika,
- zwroty są realizowane na właściwy rachunek bankowy dla podatników, którzy dokonali poprawnego zgłoszenia rachunku bankowego do zwrotu nadpłaty. Zwroty nadpłat wynikających ze wspólnych rozliczeń małżonków są dokonywane na właściwy rachunek bankowy, zgodnie z dyspozycją zawartą w zeznaniu podatkowym (korekcie) lub zgłoszeniu aktualizacyjnym,
- w sytuacji zgłoszenia przez podatnika rachunku bankowego zagranicznego, realizacja zwrotu następuje z poziomu centralnej karty kontowej na rachunek zagraniczny widoczny z poziomu zlecanego przelewu,
- podatnikom, którzy nie dokonali zgłoszenia rachunku bankowego właściwego do zwrotów, a komórka rachunkowości nie posiada informacji o poprawnym właściwym rachunku do zwrotu, wówczas nadpłata jest zwracana w innej formie tzn. przekazem pocztowym lub za pośrednictwem zastępczej obsługi kasowej, przed upływem ustawowego terminu na jego realizację.

2. Realizacja zwrotów nadpłat podatku z zeznań rocznych PIT

Kontrolę przeprowadzono na podstawie zwrotów nadpłat w podatku dochodowym od osób fizycznych z zeznań rocznych za 2019 r. (PIT-36, PIT-36L, PIT-37, PIT-28, PIT-38).

Kontrolą objęto:

- terminowość dokonanego zwrotu – jeżeli zwrotu nadpłaty dokonano po terminie sprawdzono czy naliczono i wypłacono oprocentowanie,
- zgodność danych wynikających z deklaracji podatkowej dotyczącej wykazanej kwoty nadpłaty, a danymi wynikającymi ze zwrotu,
- czy podatnik posiadał rachunek bankowy, a zwrotu dokonano za pośrednictwem poczty (bez wniosku podatnika),
- poprawność rachunku, na który został dokonany zwrot.

Zgodnie z art. 77 § 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (dalej O.p.)

– nadpłata podlega zwrotowi w terminie:

- 45 dni od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań złożonych w formie elektronicznej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie),
- 3 miesiące od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań podatkowych złożonych w formie papierowej, bezpośrednio w organie podatkowym lub przesłanych za pośrednictwem placówki pocztowej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie).

Preferencyjny termin dla rodzin z Kartą Dużej Rodziny wynosi 30 dni – dla rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny. Przekroczenie tego terminu – z uwagi na brak ustawowego uregulowania – nie przyczynia się do obowiązku wypłaty oprocentowania. W przypadku niedokonania zwrotu w preferencyjnym terminie, obowiązują ustawowe terminy, tj. 45 dni dla zeznań złożonych drogą elektroniczną oraz 3 miesiące dla zeznań złożonych w formie papierowej.

Dla zeznań podatkowych złożonych przed 15 lutego, termin jest liczony od 15 lutego 2020 r.

W przypadku nie dokonania zwrotu w terminie zgodnie z art. 78 § 1 O.p. nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych. Nadpłaty, których wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), nie podlegają oprocentowaniu (art. 78 § 1 O.p.).

Oprocentowanie przysługuje:

- od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania rocznego,
- od dnia powstania nadpłaty, jeżeli nadpłata nie została zwrócona w terminie 45 dni od dnia złożenia zeznania za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Zwrot nadpłaty następuje zgodnie z art. 77b. § 1 O.p.:

- w przypadku gdy podatnik, nie jest obowiązany do posiadania rachunku bankowego lub rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na wskazany rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej podatnika albo przekazem pocztowym, chyba że podatnik zażąda zwrotu nadpłaty w kasie.

Nadpłata, której wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), jeżeli nie wskazano rachunku, na który ma zostać zwrócona, podlega zwrotowi w kasie (art. 77b. § 3 O.p.).

Zgodnie z art. 54 § 1 pkt 5 O.p. odsetek za zwłokę nie nalicza się jeżeli ich wysokość nie przekraczałyby trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej – obecnie jest to kwota 8,70 zł.

Powyższy temat objęty jest nadzorem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. W rejestrze ryzyk Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu na rok 2020 zdefiniowano ryzyko: Konieczność naliczania i wypłacania odsetek w wyniku nieterminowej realizacji zwrotów podatków i nadpłat, co może powodować obniżenie wpływów budżetowych. Kierunek: Pobór i egzekucja należności podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa przez organy podatkowe i celne. Cel/miernik: Wzrost skuteczności i efektywności poboru należności podatkowych i niepodatkowych/ Realizacja należności publicznoprawnych.

Ponadto zgodnie z wytycznymi zawartymi w piśmie z 13 lipca 2020 r. nr 3001-ION.4020.45.2020 w sytuacji wystąpienia przypadków dokonania zwrotów nadpłat po terminie, Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu oczekiwał na złożenie wyjaśnień do 17 lipca 2020 r. według stanu na 13 lipca 2020 r. Kolejne informacje tylko w przypadku ewentualnego wystąpienia zwrotu nadpłat po terminie, należało przestać w terminie 3 dni roboczych od dnia ich wystąpienia.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu pismem z 4 sierpnia 2020 r. nr 3001-ION.027.48.2020 zobowiązał Naczelników, do wdrożenia szczególnego nadzoru w przedmiotowym obszarze celem wyeliminowania sytuacji/przypadków mających wpływ na zwrot nadpłaty po upływie ustawowego terminu.

Zgodnie z wytycznymi Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Urząd Skarbowy w Śremie przekazał zestawienie zwrotów z PIT wypłaconych w 2020 r. po terminie wg stanu na 13 lipca 2020 r. Zestawienie zawierało 8 pozycji.

Zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika Referatu Rachunkowości zestawienie zwrotów z PIT wypłaconych w 2020 r. po terminie wg stanu na 13 lipca 2020 r. (zestawienie zawierało 8 pozycji) sporządzono w oparciu o raport z e-ORUS, zestawienie zwrotów wystawionych, za okres 01.01.2020 – 12.07.2020, za rok 2019.

Sporządzenie raportu w wyżej opisany sposób przez Urząd, spowodowało wykazanie 8 zwrotów (w tym 1 pozycja dot. CIT-8).

Na podstawie raportów sporządzonych w trakcie trwania kontroli (6 grudnia 2021 r.) z e- Orus'a - WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PIT, rok: 2019, opcja po terminie – ustalono, że zwrotów po terminie było 32.

W 10 sprawach zwroty zostały przekazane po terminie z uwagi na przeoczenie terminu związane z maksymalnym obciążeniem pracą i spiętrzeniem obowiązków, w 19 sprawach zwroty zostały przekazane na zajęcia wierzytelności a w 3 sprawach brak było ważnego rachunku bankowego do zwrotów oraz brak możliwości oddania nadpłaty do kwoty 23,20 zł za pośrednictwem Poczty Polskiej.

Należy zauważyć, że nieprawidłowo sporządzono zestawienie zwrotów z nadpłat po terminie na 13 lipca 2020 r. przesłane do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Ponadto w zestawieniu tym wykazano zwrot CIT-8 po terminie. Zestawienie przekazywane do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zgodnie z dyspozycją zawartą w ww. piśmie miało dotyczyć zwrotów nadpłat po terminie w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Na potrzeby kontroli sporządzono następujące raporty:

Raport z Poltax2B Plus WB.R.4.18.A – zestawienie zwrotów – wystawione – szczegółowo, typ zwrotu wszystkie, podatek PIT, rok 2019:

- data od 1.03.2020 r. data do 31.03.2020 r.,
- data od 1.04.2020 r. data do 30.04.2020 r.,
- data od 1.05.2020 r. data do 31.05.2020 r.,
- data od 1.06.2020 r. data do 30.06.2020 r.,
- data od 1.07.2020 r. data do 31.07.2020 r.

Raport z Poltax2B Plus WB.R.4.18.A – zestawienie zwrotów – wystawione – szczegółowo, typ zwrotu wszystkie, podatek PPE, rok 2019:

- data od 1.03.2020 r. data do 31.07.2020 r.

Raport z Poltax2B Plus WB.R.4.18.A – zestawienie zwrotów – wystawione – szczegółowo, typ zwrotu wszystkie, podatek PPL, rok 2019:

- data od 1.03.2020 r. data do 31.07.2020 r.

Raport zawierał następujące pozycje: NIP, PESEL, dane podmiotu, kwota zwrotu, kwota odsetek, termin zwrotu, forma, okres, rok, rozdział, kod operatora, bank, konto bankowe, data zwrotu, wydruk, waluta, specjalne.

Na podstawie uzyskanych raportów ustalono:

Marzec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 8.685 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 131 zwrotów, PIT – 37 – 8.031 zwrotów, ULG-1 – 486, ZOB-D- 2 zwroty, bez oznaczenia – 35 zwrotów.

Kwiecień 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 4.669 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 437 zwrotów, PIT – 37 – 3.855 zwrotów, ULG-1 – 290, ZOB-D – 9, bez oznaczenia – 78 zwrotów.

Maj 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 4.638 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 302 zwroty PIT – 37 – 4.118 zwrotów, ULG-1 – 157 zwrotów, ZOB-D – 7 zwrotów, bez oznaczenia – 54 zwroty.

Czerwiec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 1.901 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 544 zwroty, PIT – 37 – 990 zwrotów, ULG-1 – 108 zwrotów, ZOB-D – 4 zwroty, bez oznaczenia – 256 zwrotów.

Lipiec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PIT, zawierał 141 zwrotów nadpłat: PIT – 36 – 31 zwrotów, PIT – 37 – 25 zwrotów, ULG-1 – 4 zwroty, bez oznaczenia – 81 zwrotów.

Marzec 2020 r. – lipiec 2020 r. (dotyczy zwrotów nadpłat za 2019 r.)

1. Raport dot. PPE, zawierał 505 zwrotów nadpłat: PIT-28 – 330 zwrotów, bez oznaczenia – 169 zwrotów.
2. Raport dot. PPL, zawierał 453 zwroty nadpłat: PIT-36L – 352 zwroty, ZOB – D – 1 zwrot, bez oznaczenia – 100 zwrotów.

Do kontroli wytypowano losowo według osądu kontrolującego po 5 zwrotów z każdego miesiąca i każdego podatku (ogółem 75 zwrotów nadpłat w podatku dochodowym z zeznań rocznych).

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- terminowości dokonanego zwrotu,
- zgodności danych wynikających z deklaracji podatkowej dotyczącej wykazanej kwoty nadpłaty, a danymi wynikającymi ze zwrotu,
- posiadania rachunku bankowego przez podatnika,
- właściwego rachunku podatnika na który został dokonany zwrot.

W systemie PoltaxPlus sprawdzono kwoty zwrotu wynikające ze złożonych deklaracji, rachunki bankowe zarejestrowane na podatnika lub małżonka. W przypadku przerechowań na inne zobowiązania sprawdzano prawidłowość ich dokonania.

Wszystkie skontrolowane zwroty zostały zwrócone w terminie, dane wynikające z deklaracji są zgodne z danymi wynikającymi ze zwrotu, zwroty zostały dokonane na właściwe rachunki a w przypadku ich braku zostały dokonane za pośrednictwem poczty.

W 3 kontrolowanych sprawach dokonano z Urzędu zaliczenia nadpłaty podatku dochodowego na poczet należności. W każdej sytuacji zaliczenia z urzędu nadpłaty na zaległości podatkowe organ podatkowy wydał stosowne postanowienia:

- postanowienie nr 3030.720.17975190/2020 z 30 kwietnia 2020 r.,
- postanowienie nr 3030.7010.26532322/2020 z 10 czerwca 2020 r.,
- postanowienie nr 3030.720.18321147/2020 z 4 maja 2020 r.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych od Kierownika Referatu Rachunkowości ustalono, że postanowienia były przygotowywane na bieżąco, tzn. podczas rozliczania nadpłat. Jednakże z uwagi na ograniczenia kadrowe z powodu pandemii, które limitowały liczbę pracowników do minimum, powyższe postanowienia doręczono w terminie późniejszym tj. około czerwca 2020 r. lub lipca 2020 r.

Kontrolującej przedłożono zwrotne potwierdzenie odbioru wszystkich postanowień jednakże tylko na jednym potwierdzeniu podatnik odnotował datę (postanowienia były doręczane na terenie Urzędu) postanowienie nr 3030.720.17975190/2020 z 30 kwietnia 2020 r. – doręczone 29 czerwca 2020 r.

Na podstawie art. 76a § 1 O.p. organ podatkowy wydaje postanowienie w sprawie zaliczenia nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań na które służy zażalenie. Stanowi ono dla podatnika informację o sposobie zaliczenia nadpłaty, co umożliwia mu kontrolę prawidłowości tej czynności, w tym przez zainicjowanie postępowania zażaleniowego. Postanowienia powinny być wysyłane do podatnika niezwłocznie po ich wystawieniu.

Nieterminowe wysyłanie postanowień stanowi nieprawidłowość, która może skutkować brakiem gwarancji procesowej możliwości skutecznego kwestionowania działań organu.

Ponadto zgodnie z wytycznymi zawartymi w piśmie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 3001-IEW3.4020.43.2021, UNP: 3001-21-100608 w aktach sprawy winno znajdować się zwrotne potwierdzenie odbioru postanowienia.

Ponadto sprawdzono zwroty dokonane po terminie. Na podstawie raportów z e - Orus'a: 1. WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PIT, rok: 2019, opcja po terminie. Raporty wykazały:

- marzec – 0 pozycji,
- kwiecień – 6 pozycji - kwota ogółem: 952,07 zł, odsetki 0,00 zł - dotyczył 6 podatników,
- maj – 3 pozycje – kwota ogółem: 550,41 zł, odsetki 0,00 zł – dotyczył 3 podatników,
- czerwiec – 22 pozycje – kwota ogółem: 232,00 zł, odsetki 0,00 zł – dotyczył 22 podatników,
- lipiec – 0 pozycji.

2. WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PPE, rok: 2019, opcja po terminie. Raport wykazał 1 pozycję po terminie na ogólną kwotę 1,50 zł, odsetki 0,00 zł.

3. WB.R.4.18 Zestawienie zwrotów – wystawione – parametry: marzec, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, PPL, rok: 2019, opcja po terminie. Raport zerowy.

Szczegółowo przeanalizowano wszystkie pozycje z ww. raportów – ogółem 32 sprawy.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych od Kierownika Działu Rachunkowości do dokonania zwrotów po terminie przyczyniły się następujące sytuacje:

- brak weryfikacji oczekujących zwrotów z uwagi na obciążenie pracą oraz spiętrzenie zadań z uwagi na ograniczenia kadrowe w okresie panującej pandemii (7 spraw),
- przeoczenie terminu do zwrotu z uwagi na maksymalne obciążenie pracą oraz spiętrzenie zadań z uwagi na ograniczenia kadrowe w okresie panującej pandemii (2 sprawy),
- brak systematycznej weryfikacji oczekujących zwrotów spowodowany spiętrzeniem prac z uwagi na wdrażany system Poltax2B Plus oraz zwiększoną obsługą podatników w związku z wprowadzeniem mikrorachunków oraz wejściem pakietu Tarczy antykryzysowej przy jednoczesnym ograniczeniu kadrowym do minimum, w szczególności systemu pracy zmianowej w związku z pandemią (1 sprawa),
- brak zasadności dokonania zwrotu dla podatnika z uwagi na liczne zajęcia wiarytelności WNS-ZW (19 spraw),
- dla nadpłaty PIT-37 za 2019 r. brak ważnego rachunku bankowego do zwrotów oraz brak możliwości oddania nadpłaty do kwoty 23,20 zł za pośrednictwem Poczty Polskiej; w wyniku szczegółowej i ostatecznej weryfikacji pojawiła się możliwość dokonania zwrotu przekazem pocztowym, tj. połączeniem nadpłat wynikających z rozliczeń dochodów za lata poprzednie, które stanowiły łączną

kwotę do zwrotu powyżej 23,20 zł dając tym samym możliwość dokonania zwrotu przekazem pocztowym (3 sprawy).

Wszystkie pozycje w ww. raportach z e-Orus'a przeanalizowano pod kątem prawidłowości naliczenia odsetek od nieterminowych zwrotów uwzględniając przepisy art. 78 § 1 O.p. zgodnie z którym nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych. Nadpłaty, których wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł), nie podlegają oprocentowaniu oraz zgodnie z art. 54 § 1 pkt 5 O.p., odsetek za zwłokę nie nalicza się, jeżeli wysokość odsetek nie przekraczałaby trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe za traktowanie przesyłki listowej, jako przesyłki poleconej – obecnie jest to kwota 8,70 zł.

W powyższym zakresie w 10 sprawach - kwota odsetek nie przekroczyła kwoty 8,70 zł a w 22 sprawach kwota nadpłaty nie przekroczyła dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym (23,20 zł).

W kontrolowanym okresie ogółem dokonano 20.992 zwrotów z zeznań rocznych, przy czym po terminie 32 zwroty, co stanowi około 0,15 % ogółu zwrotów z tytułu zeznań rocznych.

Średnia liczba dni przekroczenia terminu zwrotu wynosi 24 dni - przy skrajnych 1 i 75 dni.

Należy zauważyć, że jest to niezgodne z przepisami z art. 77 § 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, gdzie nadpłata podlega zwrotowi w terminie:

- 45 dni od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań złożonych w formie elektronicznej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie),

- 3 miesiące od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań podatkowych złożonych w formie papierowej, bezpośrednio w organie podatkowym lub przesłanych za pośrednictwem placówki pocztowej (data zwrotu nadpłaty ustawiona w PoltaxPlus automatycznie).

3. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- raportu 10 z CSU. Raport obejmuje wszystkich pracowników Urzędu Skarbowego w Śremie, którzy mają uprawnienia do systemu Poltax2B Plus.

Kontrolą objęto wszystkich pracowników urzędu, którzy posiadają uprawnienia do ww. systemu a nie są zatrudnieni w komórce rachunkowości.

Na podstawie skontrolowanego materiału stwierdzono, że 3 pracownikom nie odebrano uprawnień.

Na podstawie wyjaśnień uzyskanych mailem z 25 stycznia 2021 r od Zastępcy Naczelnika Urzędu – wymienione osoby odbywały staż w Urzędzie i odebrano im wszystkie uprawnienia.

- raportu 4u – raport uprawnień użytkowników z CSU. Raport obejmuje pracowników Referatu Rachunkowości (5 osób wraz z kierownikiem) i ich uprawnienia do wszystkich systemów funkcjonujących w Urzędzie Skarbowym w Śremie.

Na podstawie skontrolowanego materiału stwierdzono, że pracownicy Referatu Rachunkowości posiadają uprawnienia zgodne z zakresem obowiązków.

- zapisów w Qasystencie ustalono, że pracownicy Referatu Rachunkowości posiadają następujące uprawnienia do aplikacji wewnętrznych:
 - ewidencje US – wszyscy pracownicy,
 - e-deklaracje – kierownik referatu,
 - Aplikacja Urzędnika – kierownik referatu,
 - SFINKS/SZAFIN – kierownik i jeden pracownik,
 - TRESOR 77 – jeden pracownik,
 - VideoTel – dwóch pracowników,
 - e-Orus - dwóch pracowników.

4. Weryfikacja aktualności upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie Skarbowym w Śremie

W Urzędzie Skarbowym w Śremie rejestr upoważnień i pełnomocnictw prowadzony jest w SZD. Osobą odpowiedzialną za prowadzenie rejestru jest pracownik Wieloosobowego Stanowiska Wsparcia.

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w piśmie nr 3001-IZZ-0110.12.2019 z 3 października 2019 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Śremie przeprowadził przegląd wszelkich upoważnień i pełnomocnictwo pracowników.

Pismem z 14 stycznia 2022 r. (UNP 3001-22-007528) przekazano informację podsumowującą przegląd upoważnień/pełnomocnictw na koniec roku 2021.

W kontrolowanej komórce wystawiono następujące upoważnienia do podpisywania pism w imieniu Naczelnika Urzędu Skarbowego:

- Upoważnienie nr 30/2017 z 20 listopada 2017 r. dla p.o. Kierownika Referatu Rachunkowości – unieważniono upoważnieniem nr 13/2021 r., które utraciło swoją ważność wraz z wprowadzeniem nowego Regulaminu Organizacyjnego Zarządzeniem nr 139/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 24 października 2019 r. w sprawie

nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Skarbowemu w Śremie (zmieniony Zarządzeniem nr 103/2020, nr 57/2021 oraz nr 143/2021).

- Upoważnienie nr 13/2021 z 30 września 2021 r. dla Kierownika Referatu Rachunkowości.

Z-ca Naczelnika Urzędu posiadał upoważnienie z 25 maja 2017 r. nr 1/2017 w zakresie podejmowania rozstrzygnięć i podpisywania pism oraz zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach z zakresu bezpośrednio nadzorowanych komórek organizacyjnych niezastrzeżonych do ostatecznej aprobaty Naczelnika Urzędu, między innymi do podpisywania przelewów i zwrotów podatków pośrednich i bezpośrednich do 100.000 zł oraz przelewów i zwrotów pozostałych podatków. Z-ca Naczelnika akceptowała zwroty podatków i nadpłat w zastępstwie Naczelnika w okresach jego nieobecności w pracy w Urzędzie.

Upoważnienie to utraciło swoją ważność wraz z wprowadzeniem nowego Regulaminu Organizacyjnego Zarządzeniem nr 139/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 24 października 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Skarbowemu w Śremie (zmieniony Zarządzeniem nr 103/2020, nr 57/2021 oraz nr 143/2021).

W ww. Regulaminie w § 35 zawarto zapis, że Naczelnika Urzędu Skarbowego w czasie nieobecności zastępuje Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego na podstawie udzielonego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego upoważnienia.

Akceptacja kwoty zwrotu nadpłaty w Urzędzie odbywa się przez wykorzystanie modułu CPD (centralne przetwarzanie danych), w którym to module Naczelnik Urzędu lub Zastępca Naczelnika dokonuje akceptacji zwrotów zgodnie z nadanymi uprawnieniami w CSU. Zastępca Naczelnika Urzędu zgodnie z wnioskiem z 11 grudnia 2019 r. (nr 2689093) posiada między innymi uprawnienie „P2BP_NAC”, które zgodnie z opisem roli biznesowej daje upoważnienie do akceptacji zwrotów 2 stopnia. Po akceptacji zwrotów przez Urząd, realizacja jest dokonywana przez Centrum Kompetencyjne Rozliczeń w Bydgoszczy.

Upoważnienie dla Zastępcy Naczelnika Urzędu zostało dostosowane do aktualnego Regulaminu Organizacyjnego (upoważnienie nr 1/2022 z 17 marca 2022 r.).

5. Przestrzeganie zapisów załącznika do Zarządzenia nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r.

W Urzędzie Skarbowym w Śremie w kontrolowanym okresie przeprowadzono 2 kontrole funkcjonalne:

- prawidłowość i terminowość dokonanych zwrotów w 2020 r. za okres 01.01.2020 r. – 30.06.2020 r. – kontrolę przeprowadzono w okresie od 6 do 7 lipca 2020 r. przez Kierownika

Referatu Rachunkowości – okres kontroli: 1.01.2020 r. – 30.06.2020 r. – bez zaleceń pokontrolnych,

- weryfikacja poprawności realizacji zdań przez pracowników komórki SKA w 2020 r. (w tym weryfikacja dużych zwrotów za 2019 r.) – kontrolę przeprowadzono w okresie od 14 do 18 grudnia 2020 r. przez kierownika Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających – okres kontroli: 1.01.2020 r. - 11.12.2020 r. – bez zaleceń pokontrolnych.

Należy zauważyć, że przyjęty sposób prowadzenia kontroli funkcjonalnej przez Urząd był nieodpowiedni, co może świadczyć o wadliwości działania kontroli funkcjonalnej, która powinna na bieżąco weryfikować obszary narażone na powstawanie uchybień i nieprawidłowości.

6. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

W Urzędzie Skarbowym w Śremie w kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę zewnętrzną przez Państwową Inspekcję Pracy.

Informacja o powyższej kontroli została przesłana do Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

7. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie znajduje się informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Na podstawie skontrolowanego materiału stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Nieterminowe wysyłanie do podatników postanowień w sprawie zaliczenia nadpłaty, co jest niezgodne z art. 76a § 1 O.p., zgodnie, z którym organ podatkowy wydaje postanowienie w sprawie zaliczenia nadpłaty na poczet zaległych oraz bieżących zobowiązań na które służy zażalenie. Stanowi ono dla podatnika informację o sposobie zaliczenia nadpłaty, co umożliwia mu kontrolę prawidłowości tej czynności, w tym przez zainicjowanie postępowania zażaleniowego. Postanowienia powinny być wysyłane do podatnika niezwłocznie po ich wystawieniu. Brak terminowego wysyłania

postanowień może skutkować brakiem gwarancji procesowej możliwości skutecznego kwestionowania działań organu.

2. Nieterminowe dokonywanie zwrotów nadpłat - powyższe jest niedopełnieniem obowiązków przez pracownika wynikających z art. 77 § 1 pkt 5 i 5a O.p., co stanowi nieprawidłowość. Nieterminowe dokonywanie zwrotów zgodnie z art. 78 § 1 O.p. powoduje, że nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych.
3. Nieprawidłowo sporządzono zestawienie zwrotów z nadpłat po terminie na 13 lipca 2020 r. przesłanego do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.
4. Nieodpowiedni sposób prowadzenia kontroli funkcjonalnej przez Urząd, co może świadczyć o wadliwości działania kontroli funkcjonalnej, która powinna na bieżąco weryfikować obszary narażone na powstawanie uchybień i nieprawidłowości.
5. Brak niezwłocznego odebrania uprawnień 3 pracownikom.
6. Upoważnienia nr 1/2017 z 25 maja 2017 r. oraz nr 30/2017 z 20 listopada 2017 r. utraciły swoją ważność wraz z wprowadzeniem nowego Regulaminu Organizacyjnego.

(dowód: arkusz przebiegu kontroli poz. 9 w SZD)

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Urzędu Skarbowego w Śremie nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: <ol style="list-style-type: none">1. Wysłać do podatników postanowienia w sprawie zaliczenia nadpłaty (art. 76a § 1 O.p.) niezwłocznie po ich wystawieniu. Doręczenie podatnikowi przedmiotowego postanowienia stanowi gwarancję procesową możliwości skutecznego kwestionowania działań organu.2. Przestrzegać zapisów art. 77 § 1 pkt 5 i 5a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym należy zwracać nadpłaty w terminie: - 45 dni od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań złożonych w formie elektronicznej,

- 3 miesiące od dnia wpływu do organu podatkowego – dla zeznań podatkowych złożonych w formie papierowej, bezpośrednio w organie podatkowym lub przesłanych za pośrednictwem placówki pocztowej.

Nieterminowe dokonanie zwrotu nadpłaty zgodnie z art. 78 § 1 O.p. powoduje, że nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej wysokości odsetek za zwłokę, pobieranych od zaległości podatkowych.

3. Sporządzać zestawienia zwrotów, na żądanie, zgodnie z otrzymaną dyspozycją oraz z wskazanymi kryteriami.
4. Przeprowadzać kontrolę funkcjonalną w sposób rzetelny zgodnie z zarządzeniem nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej.
5. Odbierać niezwłocznie uprawnienia pracownikom zgodnie z zasadami określonymi w Procedurze zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych (Załącznik nr 1 do Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi).
6. Wystawiać pisemne upoważnienia dla pracowników do załatwiania spraw w imieniu Naczelnika zgodnie z art. 143 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.
7. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości

-

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224) i § 23 Zarządzenia nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu (zmienione Zarządzeniem nr 72/2021 z 19 marca 2021 r.), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a oceny i wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym są ostateczne.

Termin złożenia informacji
<p>W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.</p>
PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
<p>(Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)</p> <p>DYREKTOR IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ w Poznaniu</p> <p>Marek Pospieski</p> <p>.....</p> <p>Podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej</p>

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust 2 Rozporządzenie parlamentu europejskiego i rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Otrzymują:

1. Adresat – elektronicznie,
2. aa.

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną:

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski,
2. Z-ca DIAS – Sławomir Groch,
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński,
4. Z-ca DIAS – Dariusz Zujko,
5. Z-ca DIAS – Magdalena Graczyk,
6. Naczelnik Wydziału IEW – Małgorzata Orlińska,
7. Referat Nadzoru nad Orzecznictwem (ION),
8. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ).